

[Forsvarsministeren.]

Parti var Tale om en Nyorientering og om, at man i Modsætning til tidligere havde fundet et nogenlunde nøgternt Grundlag at stille sig paa ved sin Bedømmelse af Danmarks militærpolitiske Muligheder. Ikke mindst kunde man, naar man hørte det ærede Medlem skildre realistisk og drastisk, hvor vanvittige Kaprustninger der i Øjeblikket finder Sted Verden over, have Lov til at gøre sig selv det Spørgsmaal, om de Omstændigheder, som det ærede Medlem pegede paa, ikke kunde have bidraget til at skaffe Det konservative Parti en mere nøgtern Vurdering, end det hidtil har haft af vore Muligheder, ikke mindst i den nye Situation, vi ser for vore Øjne. De Taler, der har været holdt, kunde vække Forventninger, men da vi saa de Konservatives Forslag, var det ganske tydeligt, at de, der maatte have haft saadanne Forventninger om, at Det konservative Parti vilde rykke afgørende bort fra sin tidligere Bedømmelse, maatte blive skuffet. Disse Forslag fra konservativ Side har i alt Fald ikke vist den Fordomsfrihed, som det ærede Medlem mente at have Grund til at haabe hos andre.

I denne Forbindelse talte det ærede Medlem om Sverige og mente, at i Sverige havde man Statsmænd, medens Statsministeren her i Danmark ikke kunde sammenlignes med de svenske Statsmænd. Det skal jeg ikke komme ind paa; jeg skal lade det ærede Medlem have denne Bedømmelse i Fred, til Dels i alt Fald. Naar det ærede Medlem mente, at vi ikke her i Landet havde en virkelig Statsmand i Spidsen for Regeringen, var det, fordi Statsministeren, mit Parti og Det radikale Parti var bundet af partipolitiske Interessesyn, og at disse havde været meget mere afgørende end en rent saglig Bedømmelse ved denne Sags Behandling, med andre Ord, at Samarbejdet mellem Regeringspartierne skulde have været den afgørende Hindring for en virkelig Samling i alt Fald mellem de fire store Partier her i Landet om dette Spørgsmaal. Er det nu rigtigt? Det kan jeg ikke erkende.

Naar vi ser paa det konservative Forslag, og naar vi, som allerede det ærede Medlem, der talte paa Det radikale Vinstres Vegne, var inde paa, ser paa Det konservative Partis Stilling og ser paa Vinstres Stilling, er det saa rigtigt, at det er Samarbejdet mellem Regeringspartierne, der er Skyld i, at man ikke er kommet hinanden nærmere? Sammenlign en Gang det Forslag, som er stillet af Det konservative Parti i Folketinget, med det For-

slag, som blev stillet af Partiet Venstre i Folketinget; saa tror jeg, man maa erkende, at der er meget smaa Muligheder for Samling. Jeg tror ærlig talt, man har Lov til at sige, naar man ser paa de to Forslag, som de to Partiers Meningsfæller stillede i Folketinget, at der er lige saa ringe Mulighed i dette Øjeblik, som der var i 1929, ja, endnu mindre Mulighed, end der var den Gang, for at samle blot Venstre og Det konservative Parti om en Ordning, som i alt Fald Det konservative Parti vil anerkende som forsvarlig. Se, naar det er Situationen, at de to Partier antagelig er hinanden endnu fjernere end i 1929, synes jeg, at i alt Fald Det konservative Parti havde Grund til at søge efter Aarsagen til, at der ikke er blevet noget ud af deres Forhandlingstilbud, andre Steder end hos os. Men jeg maa ganske aabent sige til det ærede 2det Medlem for 2den Kreds, at saa længe Det konservative Parti ikke i langt mere afgørende Grad kan frigøre sig for Fortidens Bedømmelse paa dette Omraade, ser jeg ingen Mulighed for en Løsning af dette Spørgsmaal i Samarbejde med Det konservative Parti; ja, jeg ser, som jeg understregede, ikke engang nogen Mulighed for, at Venstre og Det konservative Parti overhovedet kan finde hinanden paa et rimeligt Grundlag i denne Sag.

Til det ærede Medlems Betragtninger over de bristede Illusioner med Hensyn til Folkeforbundet skal jeg kun gøre nogle enkelte Bemærkninger. Det ærede Medlem understregede, at vi i Øjeblikket stod over for en Fornyelse af Neutralitetspolitikken, idet det kollektive Sikkerhedsgrundlag var brudt sammen. Deri er jeg ganske enig med det ærede Medlem. Ingen kan i Øjeblikket regne med, at der eksisterer en saadan kollektiv Sikkerhed, som man havde haabet skulde kunne opbygges paa Grundlag af Folkeforbundets Start. Men naar det ærede Medlem omtalte en Artikel om, at et kollektivt Sikkerhedssystem meget vel kunne føre til forøgede Rustninger, hvad det ærede Medlem nærmere udviklede, vil jeg dertil sige, at forøgede Rustninger selvfølgelig *kan* blive Følgen af et kollektivt Sikkerhedssystem, men at de ingenlunde behøver at blive det, og at de ikke bør blive det, thi saa svarer Sikkerhedssystemet aldeles ikke til de Forventninger, som man har stillet til det, og til de Opgaver, som det virkelig skulde løse: at skabe Sikkerhed ikke alene ved Magtmidler, men ogsaa gennem en Nedrustning. Og naar det ærede Medlem mente, at Udviklingen havde retfærdiggjort det Synspunkt, at den kollektive